

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

1. Διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο
Αριστοτέλη Ηθικά Νικομάχεια Β1, 1-4.

Διττῆς δὴ τῆς ἀρετῆς οὕσης, τῆς μὲν διανοητικῆς τῆς δὲ ἠθικῆς, ἡ μὲν διανοητικὴ τὸ πλεῖον ἐκ διδασκαλίας ἔχει καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν αὕξησιν, διόπερ ἐμπειρίας δεῖται καὶ χρόνου, ἡ δ' ἠθικὴ ἐξ ἔθους περιγίνεται, ὅθεν καὶ τοῦνομα ἔσχηκε μικρὸν παρεκκλίνον ἀπὸ τοῦ ἔθους. Ἐξ οὗ καὶ δῆλον ὅτι οὐδεμία τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν φύσει ἡμῖν ἐγγίνεται· οὐθὲν γὰρ τῶν φύσει ὄντων ἄλλως ἐθίζεται, οἷον ὁ λίθος φύσει κάτω φερόμενος οὐκ ἂν ἐθισθεῖη ἄνω φέρεσθαι, οὐδ' ἂν μυριάκις αὐτὸν ἐθίξῃ τις ἄνω ῥιπτῶν, οὐδὲ τὸ πῦρ κάτω, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν τῶν ἄλλως πεφυκότων ἄλλως ἂν ἐθισθεῖη. Οὕτ' ἄρα φύσει οὔτε παρὰ φύσιν ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί, ἀλλὰ πεφυκόσι μὲν ἡμῖν δέξασθαι αὐτάς, τελειούμενοις δὲ διὰ τοῦ ἔθους.

Ἔτι ὅσα μὲν φύσει ἡμῖν παραγίνεται, τὰς δυνάμεις τούτων πρότερον κομιζόμεθα, ὕστερον δὲ τὰς ἐνεργείας ἀποδίδομεν (ὅπερ ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων δῆλον· οὐ γὰρ ἐκ τοῦ πολλάκις ἰδεῖν ἢ πολλάκις ἀκοῦσαι τὰς αἰσθήσεις ἐλάβομεν, ἀλλ' ἀνάπαλιν ἔχοντες ἐχρησάμεθα, οὐ χρησάμενοι ἔσχομεν)· τὰς δ' ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες πρότερον, ὥπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν· ἃ γὰρ δεῖ μαθόντας ποιεῖν, ταῦτα ποιοῦντες μαθάνομεν, οἷον οἰκοδομοῦντες οἰκοδόμοι γίνονται καὶ κιθαρίζοντες κιθαρισταί· οὕτω δὴ καὶ τὰ μὲν δίκαια πράττοντες δίκαιοι γινόμεθα, τὰ δὲ σώφρονα σώφρονες, τὰ δ' ἀνδρεῖα ἀνδρεῖοι.

Να απαντήσετε στα παρακάτω :

α) Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το απόσπασμα "Διττῆς δὴ τῆς ἀρετῆς οὔσης. . . διὰ τοῦ ἔθους".

Μονάδες 10

β) Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων :

i. "Διττῆς δὴ τῆς ἀρετῆς οὔσης. . . διὰ τοῦ ἔθους" : Ποια είναι η βασική θέση του Αριστοτέλη για την ηθική αρετή και με ποια στοιχεία τεκμηριώνει τη θέση αυτή στο παραπάνω απόσπασμα;

Μονάδες 15

ii. "τὰς δυνάμεις κομιζόμεθα, τὰς ἐνεργείας ἀποδίδομεν": Ποιο είναι, κατά τον Αριστοτέλη, το περιεχόμενο των εννοιών "δύναμις" και "ἐνέργεια" και ποια είναι η σχέση τους με την ηθική αρετή;

Μονάδες 15

iii. Πώς οδηγήθηκε ο Αριστοτέλης στην τριμερή διαίρεση της ψυχής;

Μονάδες 10

iv. Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

διανοητικῆς, ἐμπειρίας, τελειούμενοις, ποιοῦντες, δίκαια.

Μονάδες 10

2. Αδίδακτο κείμενο
Πλάτων, Πολιτικός 274 C-D.

Ὅθεν δὴ τὰ πάλαι λεχθέντα παρὰ θεῶν δῶρα ἡμῖν δεδωρῆται μετ' ἀναγκαίας διδαχῆς καὶ παιδείσεως, πῦρ μὲν παρὰ Προμηθέως, τέχνη δὲ παρ' Ἥφαιστου καὶ τῆς συντέχνου, σπέρματα δὲ αὖ καὶ φυτὰ παρ' ἄλλων· καὶ πάνθ' ὅποσα τὸν ἀνθρώπινον βίον συγκατεσκεύακεν ἐκ τούτων γέγονεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐκ θεῶν, ὅπερ ἐρρήθη νῦν δὴ, τῆς ἐπιμελείας ἐπέλιπεν ἀνθρώπους, δι' ἑαυτῶν δὲ ἔδει τὴν τε διαγωγὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦς αὐτῶν ἔχειν καθάπερ ὅλος ὁ κόσμος, ᾧ ξυμμιμούμενοι καὶ ξυνεπόμενοι τὸν αἰὶ χρόνον νῦν μὲν οὕτως, τότε δὲ ἐκείνως ζῶμέν τε καὶ φυόμεθα.

Να απαντήσετε στα παρακάτω :

α) Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

β.1) Να γράψετε τις παρακάτω λέξεις στη γενική πτώση του αριθμού στον οποίο βρίσκεται καθεμιά (το γένος των αντωνυμιῶν να παραμείνει αμετάβλητο) : **πῦρ, σπέρματα, πάνθ', ὅποσα, ὅπερ.**

Μονάδες 5

β.2) Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου :

συγκατεσκεύακεν: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του αορίστου στην ίδια φωνή.

ἐρρήθη: το ίδιο πρόσωπο της ευκτικής στον ίδιο χρόνο και την ίδια φωνή.

ἐπέλιπεν: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής στον ίδιο χρόνο και την ίδια φωνή.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ἔχειν: το απαρέμφατο του παρακειμένου στην ίδια φωνή.

ζῶμεν: το ίδιο πρόσωπο στον παρατατικό της ίδιας φωνής.

Μονάδες 5

γ) Να γίνει συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
δῶρα, ἐπιμελείας, ἀνθρώπους, ἔχειν, ὅλος.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοτυπιών, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τη φωτοτυπία.
3. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας ό,τι σας ζητείται από το διδαγμένο κείμενο και ολόκληρο το αδίδακτο.
4. Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα.
5. Διάρκεια εξέτασης : τρεις (3) ώρες.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ